

**Конспект уроку з теми:**

**«Україна в Другій світовій війні».**

**Розробила:**  
**Сидоренко Ірина Вікторівна**  
**Вчитель історії та правознавства**  
**Вознесенської ЗШ І-ІІІ ступенів**  
**Мелітопольського району**

**Мета:** повторити, закріпити й узагальнити навчальний матеріал із даної теми, розвинути вміння та навички самостійної роботи з додатковим історичним матеріалом, аналізувати побачену та почуту інформацію. Виховувати в учнів почуття патріотизму, гордості за своїх предків, повагу до історичного минулого нашої Батьківщини.

**Тип уроку:** узагальнення та систематизація знань.

**Форма уроку:** ігрова

### **Хід уроку.**

Вступне слово вчителя.

Доброго дня. Сьогодні у нас буде нестандартний урок, у формі гри. Протягом багатьох занять ми з вами вивчали події Другої світової війни, а сьогодні ви продемонструєте набуті знання.

#### **I. Організаційний момент.**

Вчитель розподіляє учнів на дві команди та пояснює правила гри.

#### **II. Узагальнення і систематизація вивченого.**

**I тур «Бліц-криг»** - це завдання виконується на швидкість і правильність. Кожній команді даються 12 тестів однакових. Та команда, яка закінчить завдання раніше додається 1 бал до кількості правильних відповідей.

**1.** Укажіть, які з наведених подій відбулися у 1943 р.

- 1) визволення Криму від нацистських загарбників;
- 2) публікація твору О. Довженка «Україна в огні»;
- 3) розстріл у Бабиному Яру української поетеси Олени Теліги;
- 4) визволення Києва;
- 5) проведення III Надзвичайного великого збору ОУН(Б);
- 6) Корсунь-Шевченківська битва.

А. 2, 3, 4      Б. 2, 4, 5      В. 1, 3, 6      Г. 3, 5, 6

**2.** Територію України остаточно було звільнено від фашистських окупантів:

А. січень 1945 р.      Б. жовтень 1944 р.      В. травень 1945 р.      Г. серпень 1944 р.

**3.** Політика радянізації західноукраїнських земель (1939-1941 рр.) не включає в себе:

А. масові репресії      Б. націоналізацію      В. українізацію      Г. зросійщення

**4.** Евакуація великих промислових об'єктів з України:

- А. була проведена частково      Б. була проведена організовано і вчасно  
В. не вдалося здійснити, оскільки наступ ворога був стрімким

**5.** Починаючи з 1944 р. ОУН-УПА головним ворогом вважала:

А. Німеччину      Б. Польщу      В. США та Англію      Г. Радянський Союз

**6.** «Другим Сталінградом» називають:

- А. форсування Дніпра      Б. Одеська операція  
В. Київська операція      Г. Корсунь - Шевченківську операцію

**7.** Колаборанти - це особи, що...

А. співробітничали з окупантами    Б. приймали участь у підпільному рухові

В. вели боротьбу з партизанами    Г. вояки УПА

**8.** Мета, що об'єднувала дві течії в рухові Опору в Україні:

А. вигнання окупантів з території України

Б. проголошення незалежності України

В. відновлення радянського ладу

**9.** Окупаційна політика в Україні здійснювалась згідно з планом:

А. «Грюнд»    Б. «Барбаросса»    В. «Ост»    Г. «Вест»

**10.** Територія УРСР остаточно була окупована гітлерівськими військами:

А. липень 1942 р.    Б. липень 1941 р.    В. березень 1942 р.    Г. липень 1943 р.

**11.** До складу УРСР у 1939 - 1940 рр увійшли:

А. Східна Галичина, Північна Буковина    Б. Галичина, Волинь, Закерзоння.

В. Східна Галичина, Західна Волинь, Північна Буковина, частина Бесарабії.    Г. "Закерзоння"

**12.** Голокост - це:

А. політика з "обмеження" чисельності єврейського населення

Б. виселення євреїв на "східні території"

В. надання євреям національних прав

Г. масове знищення євреїв на окупованій території

**II тур. «Впізнай історичну особу». (7-10 хв.)**

**1.** Народився 30 листопада 1874 року передчасно у палаці Бленгейм. Незалежний та задиркуватий характер не сприяв успішності його шкільного навчання. Він здобув освіту в трьох незалежних школах: Георгіївська школа в Ескоті, Беркшир, після чого Брансвік школа у Гоуві, поблизу Брайтона. Набув у певних колах популярність як журналіст, а його книга про Суданську кампанію «Річкова війна» стала бестселером. Як тільки почалася Друга світова війна, він 3 вересня 1939 року увійшов до складу уряду і знову очолив військово-морське міністерство. І нарешті настала його зоряна година: 10 травня 1940 року, коли німецькі танкові армії вторглися у Францію та Бельгію, він зайняв посаду британського прем'єра. (Вінстон Черчилль)

**2.** Народився 20 квітня 1889 року, мав псевдонім. У 1909 році він жив у притулку для бездомних, а в 1910 році, він оселився в будинку для бідних робітників. У той час, коли він жив у Відні, це місто було осередком релігійних забобонів і пережитків расизму XIX століття. 1 серпня 1914 почалася Перша світова війна. Він зрадів звістці про війну і негайно подав заяву про отримання дозволу служити. Основні засади своєї ідеології він описав у автобіографічній. В її основі лежали ідеї шовінізму, соціалізму та антисемітизму, увібрані ним від ряду австрійських ідеологів. (Адольф Гітлер)

**3.** Державний, політичний і військовий керівник найбільшої за територією держави світу 1920—50 рр. Псевдонім вибрав собі 1912 р., перед цим змінивши близько тридцяти інших прізвиськ і партійних кличок. Для найближчого оточення у нього була інша кличка — «Коба» («безстрашний»). У роки війни він разом з президентом США і прем'єр-міністром Великобританії був ініціатором створення антигітлерівської коаліції. (Йосип Сталін)

**4.** Став президентом під час Великої депресії, почав економіку нових справ, реформу соціальних програм, що зробило його дуже популярним серед населення. Після початку Другої світової війни він запровадив програму ленд-лізу для підтримки військових союзників і підготував Атлантичну хартію. Завжди залишався тверезим і прагматичним політиком. Чотири рази переобиралися на пост президента країни і займав його до самої смерті. (Франклін Делано Рузвельт)

### ІІІ Тур «Влучний стрілок» (15 хв)

|   | 1 | 2 | 3 | 4 |
|---|---|---|---|---|
| А |   |   |   |   |
| Б |   |   |   |   |
| В |   |   |   |   |
| Г |   |   |   |   |

**А1.** Нацистська Німеччина раптово напала на СРСР

А. 1 вересня 1939 р. Б 22 грудня 1940 р. В 22 червня 1941 р.

**А2.** В якому місті перебувала гітлерівська адміністрація окупованої України?

А Київ Б Одеса В Рівне

**А3.** Укажіть прізвище командувача партизанського з'єднання, яке у 1943 р. здійснило рейд західними областями України: А О. Сабуров Б Т. Строкач; В М. Наумов; Г С. Ковпак.

**А4.** Вкажіть військову операцію Червоної Армії, внаслідок якої завершилося визволення від фашистської окупації території України в її довоєнних кордонах:

А. Корсунь-Шевченківська; Б. Яссько-Кишинівська;  
В. Карпато -Ужгородська; Г. Львівсько-Сандомирська.

**Б1.** Укажіть назву процесу, про який йдеться у наведеному тексті.

18 травня 1944 р. початок виселення з Криму кримських татар. Крим «очистили» не тільки від татар, а й від інших «небажаних» національностей. Водночас виселили 15 тисяч чорноморських греків, 12 тисяч вірмен. А. Депортація Б. колабораціонізм В. анексія Г. інтеграція

**Б2.** Укажіть дату, коли відбулася подія, про яку йдеться в документі.

«...При підписанні договору між Німеччиною та Союзом Радянських Соціалістичних Республік...уповноважені обох сторін обговорили у суворо конфіденційному порядку питання про розмежування сфер обопільних інтересів у Східній Європі...» З «Хрестоматії з історії України»

А. 22 червня 1941 р. Б. 23 серпня 1939 р. В. 1 вересня 1939 р. Г. 17 вересня 1939 р.

**Б3.** Укажіть назву процесу, про який йдеться у наведеному тексті.

В Україні 26 червня 1941 року за рішенням ЦК КП(б)У та Ради Народних Комісарів УРСР було створено спеціальну комісію на чолі з Д. Жилою. З України було вивезено понад 550 великих підприємств і не менше 3,5 млн. чоловік населення, 34 тисячі тракторів, понад 6.3 млн. голів худоби.

А. Окупація    Б. реабілітація    В. радянізація    Г. евакуація

**Б4.** Укажіть, які з наведених подій відбулися у 1942 р.

- 1) визволення Києва від окупантів;
- 2) танкова битва в районі Луцьк-Броди-Рівне-Дубно;
- 3) створення Українського штабу партизанського руху;
- 4) трагедія у Бабиному Яру;
- 5) створення Української повстанської армії;
- 6) остаточна окупація території України німецькими військами.

А. 4, 5, 6    Б. 3, 5, 6    В. 1, 2, 6    Г. 1, 3, 4

**В1.** Укажіть, чи правильні твердження.

У роки Великої Вітчизняної війни нові методи виплавки броньованої сталі розроблено:

- 1) групою вчених на чолі з академіком О. Богомольцем;
- 2) Українським фізико-технічним інститутом на чолі з академіком Л. Ландау.

А. обидва варіанти правильні    Б. тільки перший варіант правильний  
В. тільки другий варіант правильний    Г. обидва варіанти неправильні

**В2.** Укажіть дату укладання договору «Про дружбу та кордон» між СРСР та Німеччиною.

А. 22 червня 1941 р.    Б. 17 серпня 1939 р.    В. 28 вересня 1939 р.    Г. 23 серпня 1939 р.

**В3.** Офіційною датою завершення вигнання нацистських військ з території України вважається:

А. 7 листопада 1944 р.    Б. 28 жовтня 1944 р.    В. 14 жовтня 1944 р.    Г. 8 жовтня 1944 р.

**В4.** Укажіть назву процесу, про який йдеться у наведеному тексті.

«Необхідність управління окупованими територіями України вимагала наявності чисельного та розгалуженого адміністративного апарату, створити який без участі місцевого населення було важко. І у нацистів знаходились «помічників»... Такі йшли на службу в окупаційні органи, поліцію, карательні підрозділи.»

З «Літо 1941 р. Україна. Документи і матеріали. Хроніка подій»

А. анексія    Б. колабораціонізм    В. урбанізація    Г. інтеграція

**Г1.** Укажіть дату, коли відбулася подія, про яку йдеться в документі.

«Волею Українського народу Організація Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери проголошує відновлення Української Держави, за яку поклали свої голови цілі покоління найкращих синів України.»    З «Україна і Німеччина у Другій світовій війни» (В. Косик)

А. 28 жовтня 1944 р.    Б. 30 червня 1941 р.    В. 14 жовтня 1942 р.    Г. 6 листопада 1943 р.

**Г2.** Масовий розстріл населення переважно єврейської національності в Києві відбулись:

А. у Сирецькому таборі.    Б. В Голосіївському лісі  
В. На Подолі    Г. у Бабиному Яру.

**Г3.** Рейхскомісаріат «Україна» очолив:

А. Штірліц    Б. Кох    В. Гітлер    Г. Розенберг    Д. Гіммлер

**Г4.** Київ було захоплено:

А. у липні 1941 р.    Б. у серпні 1941 р.    В. жовтні 1941 р.    Г. у вересні 1941 р.

#### **IV Тур Робота з документом (5 хв.)**

##### **Команда 1**

**Зміст радянсько-німецького договору 28 вересня 1939 р.**

Кордон між державами пройшов по «лінії Керзона».

Переважна більшість території Західної України увійшла до складу СРСР.

Лемківщина, Посяння, Холмщина і Підляшшя (майже 16 тис. км<sup>2</sup> з 1,2 млн населення) опинилися в зоні німецької окупації.

На карті-додатку до тексту протоколу Й. Сталін поставив підпис (довжиною 58 см).

### **Завдання**

1. Дайте оцінку змісту цього договору. Які наслідки він мав для України?
2. Чому Сталін погодився на передання частини українських земель Німеччині?
3. Про що свідчить такий незвичний підпис Й. Сталіна під цим документом?
4. Радянсько-німецьке співробітництво, розпочате договором про ненапад, Гітлер дуже влучно назвав «шлюбом за розрахунком». Чи погоджуєтеся ви з даним висловлюванням? Чому?

### **Команда 2**

#### **3 ноти радянського уряду**

«Польська держава та її уряд фактично припинили існування.

Тим самим втратили чинність договори, укладені між СРСР і Польщею. Покинувши керівництва, Польща перетворилася на зручне поле для всіляких випадків і несподіванок, що можуть становити загрозу для СРСР. Тому радянський уряд, який досі дотримував нейтралітету, не може більш нейтрально ставитися до цих фактів... Внаслідок ситуації, що склалася, радянський уряд віддав розпорядження Головному командуванню Червоної армії наказати військам перетнути кордон і взяти під свій захист життя й майно населення Західної України та Західної Білорусії».

### **Запитання**

1. Чому СРСР не допоміг Польщі?
2. Чи можна назвати дану ноту агресивною?
3. Чим мотивувало радянське керівництво введення своїх військ на територію Польщі? Чи так це було насправді?

### **V тур «Подвиг українця» (7 хв.)**

(домашнє завдання)

### **III. Підсумки уроку.(3-5 хв.)**

Визначається та оцінюється робота як і кращих учнів так і переможців, характеризується активність команд.

### **IV. Домашнє завдання.**

Підготувати доповіді на тему «Розвиток України після Другої світової війни».